

طراحی برنامه جلب حمایت همه جانبه:
تعیین مشکل و دستور کار برنامه

جلسه دوم

مراحل تدوین راهبرد جلب حمایت

1. انتخاب موضوع و تعیین دستورکار برنامه
2. تدوین اهداف برای برنامه
3. شناسایی و تحلیل دست اندرکاران
4. تولید پیام جلب حمایت
5. تدوین راهبرد (رویکردها، فنون، مواد و پیام ها)
6. تهیه طرح عمل برای جلب حمایت همه جانبه
7. برنامه ریزی برای پایش و ارزشیابی

تصور کنیم

- مسئولیت یک مرکز خدمات جامع سلامت شهری با جمعیت ده هزار نفر و تعداد ۲۵۰۰ خانوار به شما سپرده شده است. از شما انتظار می رود در زمان مشخص، در جهت رفع مشکلات سلامت جمعیت تحت پوشش تمام توان خود را بکار گیرید.

برای شروع کار چه می کنید؟

اولین گام

- شناخت دقیق موقعیت و شرایط منطقه و کسب اطلاعات کافی از وضعیت محل و ساکنان آن برای شناسایی مشکلات سلامت اولین و اساسی ترین گام ما خواهد بود.

چه راه هایی برای این ارزیابی محیط سراغ دارید؟

بررسی وضع موجود - جمع آوری اطلاعات

- بررسی ویژگی‌های دموگرافیک: وضعیت سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تاهل، سطح درآمد، محل سکونت و ...
- بررسی وضعیت دانش، نگرش و عملکرد مرتبط با موضوعات مختلف: بررسی این ویژگی‌ها می‌تواند جهت برنامه‌ها و مداخلات رفتاری را مشخص کند.
- بررسی سیاست‌ها: سیاست‌ها، قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های موجود در نظام مدیریتی و شکاف‌های سیاستی (فاصله آنچه هست و آنچه باید باشد)
- مشورت با افراد کلیدی و مطلع

بررسی وضع موجود - تحلیل وضعیت

1. تحلیل SWOT: بررسی نقاط قوت (موارد مثبتی که در درون سیستم و به نفع اهداف مورد نظر وجود دارد)، نقاط ضعف (موارد منفی که در درون سیستم و به ضرر اهداف مورد نظر وجود دارد)، تهدیدها (موارد منفی مربوط به بیرون سیستم که به ضرر برنامه است) و فرصت ها (موارد مثبت حاصل از بیرون سیستم که به نفع برنامه است)
2. تحلیل مساله: بررسی دقیق مساله و عوامل موثر بر ایجاد، تداوم و توسعه آن و تفکیک بخش های رفتاری و غیررفتاری از یک طرف و درون بخشی و بین بخشی از طرف دیگر می تواند به طراحان برنامه جلب حمایت دیدگاه مناسبی را ارائه دهد.

قدم بعد از شناسایی مشکلات سلامت

- مشخص است که برای پرداختن به تمام مشکلاتی که شناسایی کرده ایم، نه وقت کافی داریم و نه منابع و توان لازم در اختیار ماست. پس اولویت بندی نیاز است.
- اگر بخواهید از بین این مشکلات و موضوعات چند مورد را مشخص کنیم، چه خواهیم کرد و از چه معیارهایی برای این انتخاب استفاده می کنیم؟

چراچوب انت‌خاب موضوع برنام‌ه جلب حمای‌ت: معیارهای عمومی در انتخاب موضوع

- بزرگی مساله: آیا مشکل مورد نظر، تعداد افراد یا گروه های زیادی از جامعه را دربرمی گیرد؟
- تاثیر بر سلامت جامعه: آیا سلامت جامعه ما تاثیر زیادی از مساله مورد نظر می گیرد؟
- همخوانی با ماموریت سازمان ما: آیا برخورد با مشکل مورد نظر با ماموریت سازمان ما تناسب دارد؟
- هزینه پایین: آیا هزینه ای که برای برخورد با این مساله نیاز است، قابل پرداخت است؟

نکته

راه حل تمام مشکلات در حوزه سلامت یکسان نیست.

- بخشی به عوامل رفتاری و گروهی به عوامل غیررفتاری مانند فقدان شرایط فیزیکی، نیروی انسانی، مالی و مدیریتی، ارتباط دارد.
- قسمتی در درون بخشی که ما مسئولیت آن را داریم قابل اجرا می باشد و گروهی دیگر به سایر بخش ها بستگی دارد.

اگر مشکل از گروه غیررفتاری ها - بین بخشی ها بود، چه باید کرد؟

چارچوب انتخاب موضوع برنامه جلب حمایت: نمونه معیارهای اختصاصی

۱- مشکل مورد نظر با استفاده از راهبرد جلب حمایت همه جانبه قابل رفع یا اصلاح است.

۲- افراد یا گروه‌های زیادی تحت تاثیر آن قرار می‌گیرند یا از آن متاثر می‌شوند.

فراموش نکنیم

- تعیین راهبرد جلب حمایت همه جانبه و طراحی و اجرای برنامه مبتنی بر آن تنها یکی از راه حل های موجود برای برخورد با مشکلات سلامت است و برای تمام مشکلات سلامت، راه حل اصلی به شمار نمی رود.

کار گروهی

- با شیوه بارش افکار، موضوعاتی را که در حوزه سلامت منطقه خود نیازمند مداخله مناسب است را استخراج کنید.
- با رای گیری در گروه، پنج موضوع را از بین آنها انتخاب کنید.
- با استفاده از معیارهای نوشته شده یا سایر معیارهای مورد توافق اعضای گروه، یکی از موضوعات را به عنوان موضوع نهایی برای طراحی برنامه جلب حمایت همه جانبه انتخاب کنید.